

Дванадесета Международна олимпиада по лингвистика

Пекин (Китай), 21–25 юли 2014 г.

Задачи за индивидуалното състезание

Не преписвайте условията. Решавайте всяка задача на отделен лист (или листове). На всеки лист пишете номера на решаваната задача, номера на мястото си и фамилното си име. Иначе работата Ви може да не бъде оценена по достойнство.

Обосновавайте получените отговори. Отговор, даден без всякакво обяснение, макар и да е съвсем верен, се оценява ниско.

Задача №1 (20 точки). Дадени са форми на глаголи на езика бенабена и българските им преводи:

<i>nohobe</i>	аз го удрям
<i>kahalune</i>	ние ще те ударим
<i>nokoho'ibe</i>	ние двамата те удряме
<i>nolenufu'inagihe</i>	понеже ние двамата ви бодем
<i>nolifi'ibe</i>	вие двамата ни бодете
<i>nofunagihe</i>	понеже аз го бода
<i>nofine</i>	ти го бодеш
<i>nifila'ibe</i>	вие двамата ще ме убодете
<i>nonahatagihe</i>	понеже ти ме удряш
<i>lenahalube</i>	аз ще ви ударя
<i>nahalanagihe</i>	понеже вие ще ме ударите
<i>lahala'ibe</i>	вие двамата ще ни ударите
<i>nofutagihe</i>	понеже ние го бодем
<i>lenifilu'ibe</i>	ние двамата ще ви убодем
<i>noho'inagihe</i>	понеже ние двамата го удряме

(a) Преведете на български:

nonifibe, halu'ibe, lifilatagihe, nokufune, nolahanagihe.

(b) Преведете на бенабена:

- вие двамата го удряте;
- ние ще те убодем;
- понеже ние ви удряме;
- понеже вие ще го убодете.

⚠ Езикът бенабена е от трансновогвинеятското семейство. Говори се от около 45 000 души в Папуа Нова Гвинея. —Иван Держански

Задача №2 (20 точки). Дадени са съществителни на езика кайова във форми за единствено, двойствено и множествено число и българските им преводи. Не всички форми са дадени, макар че всички съществуват.

ед. ч.	дв. ч.	мн. ч.	
adɔ	a	a	дърво
mat ^h ɔnsjan	mat ^h ɔnsjan	mat ^h ɔnsjadɔ	момиченце
k'ɔ	k'ɔ	k'ɔgɔ	нож
t ^h ot'olagɔ	t ^h ot'ola	t ^h ot'olagɔ	портокал
aufi		aufigɔ	риба
p ^h jaboadɔ		p ^h jaboa	уличен фенер
mat ^h ɔn		mat ^h ɔdɔ	момиче
k'ɔnbohodɔ		k'ɔnbohon	шалка
t'ɔ		t'ɔgɔ	лъжица
		e	хляб
alɔsɔhjegɔ	?	alɔsɔhjegɔ	слива
?	tsegun	tsegudɔ	куче
alɔguk'ogɔ	alɔguk'o	?	лимон
?	k'ap ^h t ^h ɔ	k'ap ^h t ^h ɔgɔ	старец
k ^h ɔdɔ	k ^h ɔ	?	одеяло
k'ɔdɔ	?	k'ɔdɔ	домат
?	alɔ	?	ябълка
?	p ^h ɔ	?	бизон
?	?	sadɔ	дете
ɔlsun	?	?	гребен
?	pitso	?	вилаца
?	t ^h ɔp ^h paɔ	?	стол

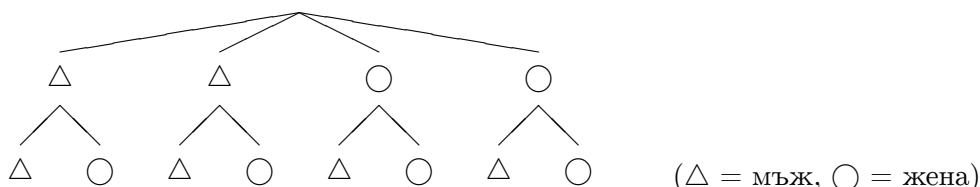
Запълнете полетата с въпросителните.

⚠ Езикът кайова е от кайова-таноанското семейство. Това е застрашен език, говорен само от няколко души в щата Оклахома, САЩ.

Думите на езика кайова са дадени с опростена транскрипция. k', t', p', k^h, p^h, t^h са съгласни звукове; ɔ е гласен звук.

—Алексей Пегушев

Задача №3 (20 точки). Имало едно време в Тангутската империя („Великата държава на Бялото и Високото“) двама братя и две сестри. Всеки имал по един син и по една дъщеря.

По-долу виждате твърдения на тангутски език за отношенията между тези хора. Името **Lhie²nyn²** принадлежи на мъж.

1. Ldiu ² še ¹ Nie ² tse ¹ 'yn ¹ kâj ¹ ngu ² .	19. Lhie ² nyn ² Wa ² nie ¹ 'yn ¹ wia ¹ ngu ² .
2. Lhie ² nyn ² Ngwi ¹ mbyn ² 'yn ¹ lio ² ngu ² .	20. Ldiu ² še ¹ Sei ¹ na ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .
3. Sei ¹ na ¹ Wa ² nie ¹ 'yn ¹ ndon ¹ ngu ² .	21. Wa ² nie ¹ Sei ¹ na ¹ 'yn ¹ mu ¹ ngu ² .
4. Ldiu ² še ¹ Śan ¹ nia ¹ 'yn ¹ ndon ¹ ngu ² .	22. Śan ¹ nia ¹ Wa ² nie ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .
5. Śan ¹ nia ¹ Syn ¹ mei ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	23. Ngon ² ngwe ¹ Ldiu ² še ¹ 'yn ¹ la ² ngu ² .
6. Ldiu ² še ¹ Syn ¹ mei ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	24. Lhie ² nyn ² Mbe ² phon ¹ 'yn ¹ mu ¹ ngu ² .
7. Ldiu ² še ¹ Wa ² nie ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	25. Mbe ² phon ¹ Ldiu ² še ¹ 'yn ¹ ma ¹ ngu ² .
8. Kei ¹ žey ² Ldiu ² še ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	26. Lhie ² nyn ² Nie ² tse ¹ 'yn ¹ 'iə ¹ ngu ² .
9. Ldiu ² še ¹ Kei ¹ žey ² 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	27. Lhie ² nyn ² Ngon ² ngwe ¹ 'yn ¹ mu ¹ ngu ² .
10. Lhie ² nyn ² Syn ¹ mei ¹ 'yn ¹ wia ¹ ngu ² .	28. Śan ¹ nia ¹ Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ lio ² ngu ² .
11. Lhie ² nyn ² Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ 'iə ¹ ngu ² .	29. Lhie ² nyn ² Ldiu ² še ¹ 'yn ¹ 'iə ¹ ngu ² .
12. Kei ¹ žey ² Wa ² nie ¹ 'yn ¹ lio ² ngu ² .	30. Lhie ² nyn ² Sei ¹ na ¹ 'yn ¹ wiej ² ngu ² .
13. Kei ¹ žey ² Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	31. Śan ¹ nia ¹ Nie ² tse ¹ 'yn ¹ mu ¹ ngu ² .
14. Lhie ² nyn ² Kei ¹ žey ² 'yn ¹ wiej ² ngu ² .	32. Lhie ² nyn ² Śan ¹ nia ¹ 'yn ¹ 'iə ¹ ngu ² .
15. Syn ¹ mei ¹ Nie ² tse ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	33. Ngon ² ngwe ¹ Kei ¹ žey ² 'yn ¹ ny ¹ ngu ² .
16. Ngon ² ngwe ¹ Mbe ² phon ¹ 'yn ¹ kâj ¹ ngu ² .	34. Syn ¹ mei ¹ Śan ¹ nia ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .
17. Syn ¹ mei ¹ Sei ¹ na ¹ 'yn ¹ kâj ¹ ngu ² .	35. Mbe ² phon ¹ Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ ma ¹ ngu ² .
18. Ldiu ² še ¹ Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ ndon ¹ ngu ² .	36. Nie ² tse ¹ Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ ____ ngu ² .

(a) Възстановете родословното дърво.

(b) Запълнете пропуска в последното изречение (това може да стане само по един начин).

△ Тангутският език е мъртъв език от тибето-бирманското семейство, на който се е говорило в Тангутската империя (1038–1227, днешен централен Китай). Учените не са на едно мнение за това, как е звучал той, затова транскрипцията е основана на една от реконструкциите. Цифрите в горен индекс означават двата му тона (¹ = равен, ² = възходящ); в частност думите за ‘баща’ и ‘майка’ са в първи тон. â, ê, ɛ, ɔ, y, ə са гласни звукове; ś, ź, ' са съгласни звукове.

—Иван Держански

Задача №4 (20 точки). Дадени са кратки диалози на езика енгени и българските им преводи:

1. *edèi âno nwâsesè ozyí lelemù à? edèi ânò wei ga òkí nwâsese ozyí lelemù.*
Ще уплаши ли този мъж измамения крадец?
Този мъж каза, че (той)_{този мъж} няма да уплаши измамения крадец.
2. *avùràtmù kìnopo atemùrè ânò à? avùràtmù wei ga òkí kìnopo atemùrè ânò.*
Приличала ли е жената на това момиче?
Жената каза, че (тя)_{жената} е приличала на това момиче.
3. *amó lelemù ânó wuese avùràtmù à? amodhyòmù wei ga ò wuese avùràtmù.*
Не е ли убило това измамено дете жената?
Младежът каза, че (то)_{това измамено дете} е убило жената.
4. *edèi dhia gbúnopò amò à? avùràtmù kofilomù wei ga o gbúnopò amò.*
Ще излекува ли лошият мъж детето?
Кашлящата жена каза, че (той)_{лошият мъж} ще излекува детето.
5. *atemùré dhíá kìnopo opiloro ânò à? avùràtmù wei ga ó kìnopo opiloro ânò.*
Не е ли приличало лошото момиче на тази свиня?
Жената каза, че (то)_{лошото момиче} не е приличало на тази свиня.
6. *ozyí gbunono okàá nɔatù ânò à? ozyí wei ga òkí gbunono okàá nɔatù ânò.*
Излекувал ли е крадецът този бит старец?
Крадецът каза, че (той)_{крадецът} не е излекувал този бит старец.
7. *ozyí âno k'ínopò edèi kofilomù à? amò ânò wei ga ó k'ínopò edèi kofilomù.*
Ще прилича ли този крадец на кашлящия мъж?
Това дете каза, че (той)_{този крадец} няма да прилича на кашлящия мъж.

(a) Преведете на български:

8. *edèi ânò nwâsese ozyí à? atemùrè wei ga ò nwâsese ozyí.*
9. *atemùré lelemù wúesè amodhyòmù ânò à?*
atemùré lelemù wei ga òkí wúesè amodhyòmù ânò.

Ето и един отговор на езика енгени без въпрос към него:

10. *ozyí ânò wei ga amó gbunono edèi.*

Преведете го на български. Ако има повече от един възможен превод, дайте ги всичките и обяснете как сте разсъждавали.

(b) Преведете на енгени:

11. Ще прилича ли старецът на този кашлящ младеж?
Детето каза, че (той)_{старецът} няма да прилича на този кашлящ младеж.
12. Не е ли уплашила тази бита жена мъжа?
Тази бита жена каза, че (тя)_{тази бита жена} не е уплашила мъжа.

(c) Ако трябваше да съставите енгенийски речник, какви основни форми бихте избрали за думите 'крадец' и 'момиче'? Обяснете отговора си.

⚠ Езикът енгени е от бенуе-конгоанското семейство. Говори се от около 20 000 души в Нигерия.

Знакът \cdot под първата гласна на някоя дума означава, че всички гласни на тази дума се произнасят с леко отдръпнат надолу език. Знаците $\acute{\cdot}$, $\grave{\cdot}$ и $\hat{\cdot}$ означават съответно висок, нисък и низходящ тон; отсъствието на знак означава, че сричката е със среден тон.

—*Артур Семенюк*

Задача №5 (20 точки). Дадени са думи и словосъчетания на езика северозападен гбая и българските им преводи в случаен ред:

ʔáá, ʔáá náng nú kò, ʔáá sèè, búmá yík, búmá zù yík, dǎng gòk, dí fò, dí sèè,
kò yík, kò zòk, náng wí, nú fò, nú lébé, sèè wí, yík, yík wí, zù

на повърхността; очна орбита; вежда; мигла; очи/лице;
край на нивата; крак; щастие; черен дроб; хубава нива; ноздра;
над; отровна змия; връх на езика;
умирам; завиждам; слагам

(a) Определете верните съответствия.

(b) Преведете на български: **búmá zù, kò, lébé gòk, lébé wí.**

(c) Преведете на северозападен гбая: в средата; глава; неудоволствие; нос.

⚠ Езикът северозападен гбая е от убангийското семейство. Говори се от около 200 000 души в Централноафриканската република.

Думите на езика северозападен гбая са дадени с опростена транскрипция. ʔ е съгласен звук.

—*Борис Йомдин*

Редактори: Божидар Божанов, Милена Венева, Дмитрий Герасимов,
Ксения Гилярова, Станислав Гуревич, Иван Держански, Хю Добс, Борис Йомдин,
Бруно Л'Асторина, Джегю Ли (отг. ред.), Елица Миланова, Алексей Пегушев,
Александър Пиперски, Мария Рубинщайн, Даниел Руцки, Артур Семенюк,
Павел Софрониев, Габриела Хладник, Естер Шейнкман.

Български текст: Милена Венева, Иван Держански, Тодор Червенков.

Наслука!